

Oponentský posudok vedeckej, odbornej a pedagogickej práce účastníčky inauguračného konania doc. PhDr. Nadeždy Lindovskej, PhD.

Keď v roku 1983 nastúpila na študijný pobyt na našu Katedru divadelnej a filmovej vedy čerstvá absolventka teatrologických štúdií na GITISE v Moskve, netušili sme, že sa začal písať príbeh takmer neprerušeného dialógu inštitúcie a zanietenej výskumníčky divadla. Dovolím si v stopách záľuby kolegyne docentky Nadeždy Lindovskej v rozprávaní – a aj preto, že som služobne asi najstaršou pedagogičkou na DF VŠMU, a teda jej historičkou a živou pamäťou, – v úvode svojho posudku trochu zaspomínať.

Dejiny svetového divadla na VŠMU, ktorá v tomto čase bude oslavovať 70. výročie svojho založenia, prednášal a koncepčne zaštitoval profesor Ján Boor, a to od svojho príchodu na fakultu začiatkom 50. rokov. Bol európsky vzdelaný, rozhladený, a v dôsledku svojej rodinnej výchovy a vysokoškolských štúdií, orientoval sa na západné kultúry. Nám študentom 60. rokov ruské témy externe v rámci výberových prednášok ako doplnkové predmety chodil prednášať odborník z Čiech, prof. Karel Martínek, vtedy najväčší znalec starších aj novších dejín ruského divadla, uznávaný aj v ZSSR. Ruské divadlo nás bavilo, veď sa detabuizovalo, tlačou vyšli prvé preklady z odkazu V. E. Mejerchoľda, inscenovali sa proscribovaní autori ako Zoščenko či Serafymovič, v novozaloženom generačnom Divadle na Korze originálnym spôsobom mladí rebeli inscenovali hry Gogoľa, Čechova, Ostrovského. Svoj vzdor proti okupantom z augusta 1968 postavili prevažne na ruskej klasickej dramatiky. A tak sa stalo to, že s vylievaním vody sa dieťa nevylialo. Vzťah slovenských divadelníkov k ruskému divadlu sa oproti nanútenému rusofilstvu 50. rokov akoby skôr utužil a určite prehĺbil. Do tohto paradoxne recepcne priaznivého kultúrneho kontextu vošla doc. Lindovská a ponúkla niečo, čo tu chýbalo – päť rokov štúdia na vrcholnom divadelnom inštitúte a poznanie moskovskej divadelnej scény, keď bola na vzostupe. Nastal čas postaviť dialóg slovenského a ruského divadla na teoreticky a historicky fundovaný základ.

Doc. Nadežda Lindovská začala skrátka písať novú kapitolu na DF VŠMU. Od nástupu do interného pracovného pomeru roku 1992 systematickou vedeckou, výskumnou a pedagogickou prácou vybudovala predmet dejiny ruského divadla a drámy na neodmysliteľnú súčasť študijného curricula. Desiatky študentov vďaka nej absolvovalo s ruskou témou, školí a oponuje práce aj na susedných katedrách či fakultách. A keďže láska k ruskému divadlu a kultúre nepozná hraníc, a každá prichádzajúca generácia sa s dôverou obracia či už na divadelné texty alebo odkazy ruských divadelných pedagógov, začlenenie Nadeždy Lindovskej do pedagogického zboru bolo prezieravým a nanajvýš rentabilným krokom. Teraz je čas, aby svoju dráhu zavŕšila získaním hodnosti profesorka.

túto základnú disciplínu teatrologie má v svojom repertoári, svedčia desiatky recenzií a kritik, aj prípadových štúdií, ktoré uverejňovala v odborných a vedeckých periodikách. No v dvoch prácach z troch, ktoré predložila na posúdenie, a majú teda reprezentatívnu funkciu, sa obrat k autorovi manifestuje. V nich skúma autora (v našom prípade prevažne režiséra) ako pôvodu diela metódami ani nie psychologickými či psychoanalytickými, ako skôr etnografickými a antropologickými.

Taká je aj publikácia o prvej významnej ženskej režisérke M. H. Lokvencovej. Nadežda Lindovská časť o inscenáciách, ich rekonštrukcie, nechala urobiť skupine teatroológov-historikov. Sama si vyhradila to, čomu zjavne prisúdila pre seba dominantný význam. Napísala feminizmami poučený životopisno-tvorivý profil výnimočnej osobnosti. V závere publikácie zasa uvádza oral history, anketu, ktorú sama s relevantnými účastníkmi Lokvencovej životného príbehu viedla a umne, na základe hlbkej znalosti materiálu, štruktúrovala. Publikácia mala veľký ohlas u odbornej ale aj širšej kultúrnej verejnosti a iniciovala vznik ďalších artefaktov, či už dokumentárnu inscenáciu Slávy Daubnerovej M.H.L, alebo filmový projekt Prvá, vysielaný v RTVS, pričom diel o MHL odborne konzultovali s autorkou publikácie.

Docentka Nadežda Lindovská, pedagogička, teatrologička, kritička, publicistka, prekladateľka, členka mnohých odborných komisií, výborov, rád, účastníčka mnohých domácich a zahraničných konferencií, sympózií a kolokvií, prispievateľka do množstva vedeckých a odborných periodík, je dobre známou slovenskou odborníčkou na divadlo s medzinárodným ohlasom a presahom. Jej miesto v Slovenskej kultúre je už hlboko zakorenené, a našlo zaslúženú odozvu vo vedeckej odbornej aj širšie kultúrnej obci v celom rade ohlasov, citácií a ocenení.

Navrhujem udeliť jej hodnosť vysokoškolskej profesorky.

prof. PhDr. Soňa Šimková, CSc.

V Bratislave 1. mája 2019

